

nede netop ogsaa dette Tilfælde. Køberen vil altsaa søge at beholde det mest nødvendige, som vel er Sengene og muligvis Servanten; Bord og Stole kan han til Nød undvære. Disse sidste bærer ogsaa Præg af Brug; det hele kan sælges som lige meget brugt, men naar det deles, kommer Vanskelighederne frem. Bord og Stole er maaske af en særlig Form, Farve eller Udstyrelse og er derfor vanskelige at sælge alene. Der laves saa tilsvarende Senge, eventuelt ogsaa Servante. Den Køber, som ønsker et nyt Soveværelsesmøblement, er imidlertid ikke Liebhaber, fordi Bord og Stole er brugte, og den Køber, der ønsker brugte Møbler, holder sig tilbage, fordi de nye Senge og maaske ogsaa den nye Servante fordyrer det hele. Paa lignende Maade stiller Sagen sig i andre Tilfælde. Paragraffens sidste Stykke siger ganske vist, at Køberen i intet Tilfælde har „Ret til at overtage nogen Ting, der hører saaledes sammen med Ting, som Sælgeren tager tilbage, at Fraskillelsen vilde medføre væsentlig Værdiforringelse af det Tilbagetagne“. Men hvad er væsentlig, og hvad er uvæsentlig Værdiforringelse, og hvem afgør det Spørgsmaal? Det vilde dog ikke være billigt, om den Part, som ikke har opfyldt Overenskomsten, alene skulde bestemme det hele. Jeg tror som sagt, at man her maa holde sig til de Ting, som slet ikke i nogen som helst Henseende hører sammen, blot er købte paa samme Tid, Sted og Maade.

Til § 8 er der efter min Mening intet andet at bemærke, end at den neppe kommer til at gavne Køberen. Sælgeren af den endnu ikke betalte Genstand vil herefter ikke sælge paa ny til samme Køber, som da maa gaa til en anden Sælger og med ham faa en ny Kontrakt, der da ikke berøres af denne Paragraf.

Bestemmelsen i § 9 kan meget let bevirke, at Køberen kommer til at betale højere Pris. Den, der nyder Krediten, maa nu en Gang under en eller anden Form bære Renten, der er ingen Vej udenom. Sælgeren maa derfor, for at gardere sig, ansætte en Afbetalingspris, der ligger endnu højere over Kontantprisen.

Fördelen ved § 10 vil formentlig først kunne gøre sig gældende for begge Parter, naar den nu for tredje Gang vedtagne Retsreform med sin hurtigere Rettergang endelig træder i Kraft. I Tyskland kan man, saa vidt jeg ved, faa Fogedforretning for 66 Pfenning og i Løbet af nogle faa Timer. Atter her gælder det, at alt hvad der forøger Omkostningerne og Risikoen for Sælgeren, gaar ud over Køberen, der

maa betale mere for Varen, som derved bliver vanskeligere at erholde.

De følgende Paragraffer skal jeg ikke komme nærmere ind paa, de handler alle om Fogedens ansvarsfulde og indviklede Virksomhed. Efter min, naar det drejer sig om Løsning af juridiske Problemer, ringe Mening maa han være noget i Retning af et Universalgeni for at kunne røgte sin Gerning paa tilfredsstillende Maade, i lige Grad udrustet med juridisk Skarpsindighed, human Tænkemaade, merkantil Indsigt og Varekendskab saa at sige indenfor alle Brancher.

Hele Lovforslagets Tendens synes at værgе den svagere Part mod haardhændet Fremgangsmaade og Misbrug af Magt og Ret fra den stærkeres Side, og det maa derfor hilses med den største Tilfredshed, hvad enten nu disse Misbrug er hyppigere eller sjældnere, men jeg mener at have Grund til at formode, at de vil blive stadig færre paa Grund af Konkurrencen og paa Grund af hele den Udvikling, som Handel paa Afbetaling har naaet, idet den, som nævnt, nu naar op til de største, hæderligste og mest ansete Forretninger. Formaålet maa være at trække den rette Grænse, saaledes at man ikke skader der, hvor man vil gavne. Strammer man Fordringerne til Sælgeren for stærkt, samtidig med at man slapper Køberens Forpligtelse, gør man mod sin Villie Uret mod denne sidste, idet man gør det vanskeligere, muligvis umuliggør det for den ubemidlede at komme i Besiddelse af Ting, som kan gøre Livet behageligere for ham, ja maaske endog i væsentlig Grad er medvirkende til, at han kan ernære sig og sine. Man maa nemlig ikke overse, at vel kan man give Lovregler for Salg paa Afbetaling, men man kan ikke fremtvinge dette; al Risiko, al Forhaling af Afgørelse, som er ensbetydende med Rentetab, vil med bydende Nødvendighed bundfælde sig i højere Afbetalingspriser. Bliver Risiko og Rentetab for store, hemmer man denne for den ubemidlede Stand saa brugte og gunstige Form for Handel, eller den hører helt op. Man har da for Smed rettet Bager, man har skudt over Maalet og ramt den hæderlige Køber, blot fordi der findes mindre hæderlige, der gør Forretning ved at købe paa Afbetaling stundom flere Steder paa een Gang for senere at lukrere ved Misligholdelse. Der kan, som jeg tidligere har anført, være delte Meninger om, hvorvidt man ved Lovgivning paa dette Omraade bør hemme eller fremme Handel paa Afbetaling. Jeg for mit Vedkommende tror, at den har sin store Berettigelse og store Samfundsbetyd-